

**МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ**  
**БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ**  
**БИОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

**Кафедра общей экологии и методики преподавания биологии**

**КАЗАЧЕНКО Владислав Вадимович**

**Аннотация к дипломной работе**

**СТРУКТУРА И ДИНАМИКА НАСЕЛЕНИЯ МЕЛКИХ  
МЛЕКОПИТАЮЩИХ В ПОСЕВАХ ЗЕРНОВЫХ КУЛЬТУР В  
ЗАПАДНОЙ ЧАСТИ МИНСКОЙ ОБЛАСТИ**

**Научный руководитель:**

Старший преподаватель

М.Л. Минец

Минск, 2016

## РЕФЕРАТ

Дипломная работа 44 с., 4 рис., 11 табл., 10 источников.

### **Структура населения мелких млекопитающих, динамика населения мелких млекопитающих, посевы зерновых культур, давилки Геро.**

Объект исследования: мелкие млекопитающие.

Цель: изучить структуру и динамику населения мелких млекопитающих в посевах зерновых культур в западной части Минской области.

Методы исследования: метод ловушко–линийс помощью давилок «Геро»

Учет проведен в посевах тритикале, ржи, ячменя и рапса в интервале с 2005 по 2015 гг. Выявлено 11 видов мелких млекопитающих, обитающих в окрестностях УГС БГУ "Западная Березина" Минской области, Воложинского района: *Apodemus agrarius*, *Apodemus flavicollis*, *Apodemus uralensis*, *Apodemus sylvaticus*, *Clethrionomys glareolus*, *Microtus agrestis*, *Microtus gr. Arvalis*, *Microtus oeconomus*, *Mus musculus*, *Sorex araneus*, *Sorex minutus*.

Наибольшее количество отловленных особей относилось к виду *Microtus gr. arvalis*, который выявлен как доминантный вид в посевах тритикале и рапса, а в посевах ячменя являлся субдоминантом и абсолютно отсутствовал на поле ржи. Вид *Apodemus agrarius* в отличие от *Microtus gr. arvalis* присутствовал в каждом агроценозе практически каждый год (за исключением поля ржи в 2007 году), но доминирующим видом являлся только в посевах ячменя. Вид *Mus musculus* субдоминант на всех агроценозах, за исключением ячменя. *Apodemus flavicollis* сильно преобладает на посевах ржи в 2010 году и ячменя в 2008, но в других годах и на прочих культурах значительно не выделялся.

Сравнивая структуру сообществ мелких млекопитающих изучаемых агроценозов, можно отметить что структура сообществ мелких млекопитающих посевов тритикале и рапса весьма схожа между собой.

## РЭФЕРАТ

Дыпломная праца 44 с., 4 мал., 11 табл., 10 крыніц.

### **Структура насельніцтва дробных млекакормячых, дынаміка насельніцтва дробных млекакормячых, пасевы збожжавых культур, давілкі Гера.**

Аб'ект даследавання: дробныя млекакормячыя.

Мэта: вывучыць структуру і дынаміку насельніцтва дробных млекакормячых ў пасевах збожжавых культур у заходняй частцы Мінскай вобласці.

Метады даследавання: метады папярэдняй і пераходнай ліній з дапамогай давілак «Гера»

Ўлік праведзены ў пасевах трыцікале, жыта, ячменю і рапсу ў інтэрвале з 2005 па 2015 гг. Выяўлена 11 відаў дробных млекакормячых, якія жывуць у ваколіцах УГС БДУ "Заходняя Бярэзіна" Мінскай вобласці, Валожынскага раёна: *Apodemus agrarius*, *Apodemus flavicollis*, *Apodemus uralensis*, *Apodemus sylvaticus*, *Clethrionomys glareolus*, *Microtus agrestis*, *Microtus gr. Arvalis*, *Microtus oeconomus*, *Mus musculus*, *Sorex araneus*, *Sorex minutus*.

Найбольшая колькасць адноўленых асобінаў адносілася да выгляду *Microtus gr. arvalis*, які выяўлены як дамінантны выгляд у пасевах трыцікале і рапсу, а ў пасевах ячменю з'яўляўся субдамінантамі і абсалютна адсутнічаў на полі жыта. Выгляд *Apodemus agrarius* у адрозненні ад *Microtus gr. arvalis* прысутнічаў у кожным агроценозе практычна кожны год (за выключэннем поля жыта ў 2007 годзе), але дамінуючым відам з'яўляўся толькі ў пасевах ячменю. Выгляд *Mus musculus* субдамінантамінаўсіх агроценозах, за выключэннем ячменю. *Apodemus flavicollis* моцна пераважае на пасевах жыта ў 2010 годзе і ячменю ў 2008, але ў іншых гадах і на іншых культурах значна не вылучаўся.

Параўноўваючы структуру супольнасцяў дробных млекакормячых вывучаемых агроценозов, можна адзначыць, што структура супольнасцяў дробных млекакормячых пасеваў трыцікале і рапсу вельмі падобная паміж сабой.

## ABSTRACT

Thesis 44 p., 4 fig., 11 tab., 10 sources.

### **The structure of small mammal population dynamics of small mammals population, grain crops.**

The object of study: small mammals.

Objective: To study the structure and dynamics of populations of small mammals in cereal crops in the western part of Minsk region.

Methods: trap-line method

Accounting held in crops of triticale, rye, barley and canola in the range from 2005 to 2015. Revealed 11 species of small mammals in the vicinity of the BSU UGS "Western Berezina", Minsk region, Volozhin District: *Apodemusagrarius*, *Apodemusflavicolis*, *Apodemusuralensis*, *Apodemussylvaticus*, *Clethrionomysglareolus*, *Microtusargrestis*, *Microtus gr. Arvalis*, *Microtusoeconomys*, *Musmusculus*, *Sorexaraneus*, *Sorexminutus*.

The largest number of captured individuals belonged to *Microtus gr. arvalis*, which is identified as a dominant view in crops of triticale and canola, and barley crops was subdominant and completely absent from the field of rye. View *Apodemusagrarius* unlike *Microtus gr.arvalis* was present in each agrotcenoze almost every year (with the exception of rye field in 2007), but the dominant view was only barley crops. View *Musmusculus* subdominants agrocnoses at all, except for barley. *Apodemusflavicolis* highly prevalent in crops of rye in 2010 and barley in 2008, but did not stand out much in other years and other cultures.

Comparing the structure of communities of small mammals studied agrotcenofov, it may be noted that the structure of small mammals crops of triticale and rape is very similar to each other.